

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Předběžná opatření a prozatímní rozhodnutí v praxi OSPOD“

Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR
Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí

Termín a místo konání: 2. října 2026 od 9:00
online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Předběžná opatření a prozatímní rozhodnutí jsou v českém právním řádu klíčovými nástroji k ochraně dítěte v případech, kdy je nutné reagovat okamžitě a nelze čekat na meritorní rozhodnutí soudu. Umožňují zajistit bezpečí dítěte, dočasně upravit péči, omezit styk nebo zakázat přiblížení. Od roku 2026 je právní úprava sjednocena: **obecná předběžná opatření podle OSŘ se na děti již nepoužívají** a plně se uplatňuje speciální režim **§ 400 a násl. a § 452 a násl. ZŘS**. Ten je doplněn novým institutem **prozatímního rozhodnutí**, který nahrazuje dosavadní využívání obecných předběžných opatření ve věcech péče o nezletilé. Z mezinárodního hlediska je třeba každé rozhodnutí posuzovat ve světle **Úmluvy o právech dítěte** (zejména čl. 3 – nejlepší zájem dítěte, čl. 9 – oddělení od rodičů, čl. 12 – právo dítěte být slyšeno), **EÚLP (čl. 8 – právo na rodinný život)** a výkladů Výboru OSN pro práva dítěte, především **Obecného komentáře č. 14**. Klíčové je, aby opatření byla dočasná, přiměřená, přezkoumatelná a aby respektovala procesní práva dítěte i rodičů. Seminář poskytne ucelený přehled současné právní úpravy, judikatury Ústavního soudu a ESLP a metodických postupů pro praxi OSPOD. Účastníci se naučí připravovat kvalitní návrhy na předběžná opatření a prozatímní rozhodnutí, efektivně je zdůvodňovat a spolupracovat se soudy tak, aby ochrana práv dítěte byla rychlá, zákonná a eticky přijatelná.

Po absolvování programu bude účastník schopen:

- vysvětlit aktuální právní rámec předběžných opatření a prozatímních rozhodnutí po novele z roku 2026
- aplikovat speciální ustanovení ZŘS (§ 400 a násl., § 452 a násl.)
- vyložit smysl a účel nového institutu prozatímního rozhodnutí
- porozumět povinnostem OSPOD podle zákona o SPOD (§ 42–46)
- uplatňovat zásadu nejlepšího zájmu dítěte (čl. 3 Úmluvy, Komentář č. 14)
- zajistit, aby dítě bylo slyšeno (čl. 12 Úmluvy, Komentář č. 12)
- připravit kvalitní návrh na předběžné opatření s přesvědčivým odůvodněním
- rozlišit jednotlivé typy opatření (péče, styk, zákaz přiblížení, ZDVOP)
- využívat prokazatelné a přezkoumatelné důkazní prostředky
- spolupracovat se soudem, policií, školou i zdravotníky
- komunikovat s rodiči o povaze a dočasnosti opatření
- vyhodnotit proporcionalitu a subsidiaritu zásahu
- opřít se o judikaturu Ústavního soudu a ESLP
- nastavit metodické standardy v rámci své praxe
- předcházet sekundární viktimizaci dítěte a chybám v návrzích

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:**1. Úvod do problematiky předběžných opatření**

- účel a význam v ochraně dítěte
- odlišnost od meritorního rozhodnutí
- právní základ v ZŘS a rozdíl oproti OSŘ
- proč byla úprava od 2026 sjednocena
- typické situace z praxe OSPOD
- princip dočasnosti a přezkoumatelnosti
- etická dilemata při zásahu do rodiny
- význam rychlosti a právní jistoty
- prevence nadužívání institutu
- zkušenosti z praxe

2. Právní rámec po novele 2026

- ZŘS § 400 a násl. – předběžná opatření ve věcech péče o dítě
- ZŘS § 452 a násl. – zvláštní předběžná opatření (např. ZDVOP, zákaz přiblížení)
- nový institut prozatímního rozhodnutí
- OSŘ § 74 a násl. – už neaplikováno na děti
- zákon o SPOD – role OSPOD (§ 42–46)
- občanský zákoník – rodičovská odpovědnost (§ 858 a násl.)
- Listina základních práv a svobod – čl. 32
- lhůty a procesní pravidla řízení
- kontrolní role soudů a ombudsmana
- metodiky MPSV

3. Mezinárodní rámec

- Úmluva o právech dítěte – čl. 3, 9, 12
- Obecný komentář č. 14 – nejlepší zájem dítěte

- Obecný komentář č. 12 – právo být slyšeno
- EÚLP – čl. 8 (rodinný život)
- judikatura ESLP k zásahům do rodinného života
- doporučení Rady Evropy
- zprávy Výboru OSN k ČR
- komparace s praxí EU
- princip proporcionality a subsidiarity
- mezinárodní standardy přezkoumatelnosti

4. Typy předběžných opatření podle ZŘS

- svěření dítěte do péče jiné osoby
- zákaz styku rodiče s dítětem
- zákaz přiblížení a kontaktu
- umístění do ZDVOP
- zvláštní opatření při domácím násilí
- kombinovaná opatření
- délka a možnost prodloužení
- návaznost na meritorní rozhodnutí
- judikatura českých soudů
- metodická doporučení

5. Prozatímní rozhodnutí

- vymezení a účel institutu
- rozdíl oproti předběžným opatřením
- typické situace (péče, styk, výživné během řízení)
- podmínky vydání a odůvodnění
- dočasnost a přezkoumatelnost
- soudní praxe po roce 2026
- role OSPOD při podávání návrhů
- komunikace s rodiči a dítětem
- příklady judikatury
- metodické pokyny

6. Role OSPOD při návrhu

- povinnost podat návrh při ohrožení dítěte
- shromažďování důkazů a podkladů
- formulace návrhu a odůvodnění
- komunikace s rodiči o návrhu
- slyšení dítěte a jeho dokumentace
- spolupráce s policií a školou
- příprava zprávy pro soud
- odpovědnost pracovníka za kvalitu návrhu
- supervize a metodická opora
- etické dilema při rozhodování

7. Role soudu a procesní aspekty

- lhůty pro rozhodnutí (24 hodin u některých opatření)
- možnost rozhodnutí bez jednání
- povinnost slyšet rodiče a dítě, pokud je to možné
- role kolizního opatrovníka
- soudní přezkum odůvodnění a proporcionality
- judikatura Ústavního soudu

- judikatura ESLP
- možnost prodloužení či změny opatření
- závaznost rozhodnutí
- role odvolacího soudu

8. Dokumentace a důkazy

- rozhovory s dítětem
- zprávy z terénního šetření
- lékařské a psychologické zprávy
- digitální důkazy (sms, e-maily, fotografie)
- vedení spisu dle § 54 zákona o SPOD
- GDPR a ochrana údajů
- transparentnost a přezkoumatelnost
- archivace a přístup k dokumentaci
- metodické checklisty
- příklady z praxe

9. Práva dítěte v řízení

- právo být slyšeno (čl. 12 Úmluvy)
- právo na nejlepší zájem (čl. 3 Úmluvy)
- právo na rodinný život (čl. 8 EÚLP)
- role kolizního opatrovníka
- ochrana před nezákonným zásahem
- přiměřenost délky trvání opatření
- možnost právního zastoupení dítěte
- kontakt s rodiči během opatření
- soudní praxe k dětským právům
- prevence sekundární viktimizace

10. Práva a povinnosti rodičů

- právo být slyšen v řízení
- povinnost respektovat rozhodnutí
- možnost podání odvolání
- právo na právní pomoc
- omezení rodičovských práv v zájmu dítěte
- spolupráce s OSPOD a soudem
- povinnost přispívat na výživu dítěte
- právo na kontakt (není-li vyloučen)
- soudní přezkum zásahu
- judikatura ÚS

11. Rizika a pochybení v praxi

- nedostatečné odůvodnění návrhů
- absence slyšení dítěte
- mechanické prodlužování opatření
- nerespektování proporcionality zásahu
- zneužívání opatření v rodičovských sporech
- slabá dokumentace
- chybné vyhodnocení rizika
- sekundární viktimizace dítěte
- nezákonný zásah do rodinného života
- odpovědnost státu a OSPOD

12. Diskuse a závěr

- shrnutí současné právní úpravy
- doporučené metodické postupy
- sdílení zkušeností účastníků
- kazuistiky z praxe
- reflexe etických dilemat
- inspirace z judikatury ÚS a ESLP
- návrhy na prevenci pochybení
- mezioborová spolupráce
- vzdělávání a supervize pracovníků
- závěrečná reflexe účastníků